

La rosada

(ALDC, III, 680. La rosada)

Rosada és el mot que ocupa àrees més o menys extenses de tots els dialectes, congènere de l'oc. *rosada* i del fr. *rosée*; és un der. del cat. ant. *ros* (< llat. *ROS*), petrificat en el compost *aigua-ros*; presenta les var. *roada* 4, 9, 73-75, 78-81, 111, 114, per pèrdua de la *[-z]*-intervocàlica, el mall. *rovada* 76, 77, 82, per inserció d'una *[-v]*-antihiàtica, *rogada* 102, amb una *[-g]*-del mateix valor antihiàtic, i *rosà*, amb pèrdua de la *[-d]*-intervocàlica del suf. *-ada*, pròpia del val. (veg. mapa 424 i *PALDC*, II, mapa 116). *Aigua* és la base de *aiguatge*, amb addició del suf. *-atge* (< llat. *-ATICU*), amb les var. *aiuatge* 154, *aigatge* 1, 3, 5, 8, 11, 13, 14, 20, *aigatxe* 2, 3, 6, *aiuatxe* 162, 163, 166, 168, amb ensordiment, i el doble der. *aigatxada* 17, 18, 32; i *aigual* ho és de *aigualera* (var. *igualera* 131, *aiualera* 133, *aigoler* 25) i de *aigualada* (var. *aigalada* 10, 15, 19, 27, *aigolada* 40, 96, *igolada* 103), les dues, formes occidentals. *Banyadura*, der. de *banyar* 'mullar', com *banyer* 74, ocupa algunes poblacions ponentines (afins a l'arag.). *Mullena*, registrat a Esteve *et al.* (1803) com a "territorial",

i el seu der. *mullenada* 24, 30, 33, 49, d'origen intensiu, del cat. central, sembla un der. de *mullar*, si no és el resultat, com proposa el *DECat*, d'un gerundi llat. *MOLLIENDA*, amb evolució fonètica semblant a **FACENDA* > *faena* (> *feina*) (veg. Veny, 2011 b); notem amb relació a *mullar*, les var. *mulladura* 56, 64, 66 (*muiadura* 46, 50, amb iodització), *moixadura* 100, adaptació del cast.-arag. *mo[χ]adura*, per l'equivalència cast. /χ/ = cat. /ʃ/, i *mullat de la boira* 53. *Reixiu* (var. *reixiuada* 178, *roxio* 158, 189, 190, *ruixio* 177) és un aragonesisme antic (← *ro[ʃ]io*) arribat a l'alacantí a través del murcià (veg. Veny, 2011 a), mentre que *rocio* 160 és cast. L'alg. *lantori* 85 és manlleu al logudorès *lentore* "rugiada dell'alba" enfront de *serenu* "rugiada della sera" (*DES*, s. v. *lentu*).

Altres mots aproximatis: *humitat* 26, 58, 87, 108, 112, 115; *gelada* 12, 17, 46; *serena* 74.

Són mots normatius *rosada*, *ros*, *aiguatge*, *aigualera*, *mullena*, *mullenada*, *banyadura*, des del *DG_I*, 1932; *aigualada*, des del *DIEC_I*, 1995.

